

GEORGE HORTON

Πρόξενος των Η.Π.Α. στη Σμύρνη

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ Φ. Σ. ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

ΑΘΗΝΑ 2024

27 Σεπτεμβρίου 1922

Προς τον Εξοχώτατο

Υπουργό Εξωτερικών

ΟΥΑΣΙΝΓΚΤΟΝ

Κύριε,

Έχω την τιμή να υποβάλω στο Υπουργείο μια έκθεση για το τι έγινε και τι θα γίνει στην Εγγύς Ανατολή με μια σύντομη διήγηση πάνω στα γεγονότα και τις αιτίες που οδήγησαν στη φρικτή τραγωδία που τώρα διαδραματίζεται στη Σμύρνη.

Έχω την τιμή να επιστήσω την προσοχή του Υπουργείου στο γεγονός ότι, αμέσως μετά την αποβίβαση των Ελλήνων στη Σμύρνη, τηλεγράφησα ότι αυτό θα αποδεικνυόταν μια δεύτερη «Σικελική Εκστρατεία» αναφορικά με τον πόλεμο κατά των Συρακουσών το 413 π.Χ., η οποία οδήγησε στο πλήρες άδειασμα του αθηναϊκού θησαυροφυλακίου και στην καθαίρεση της Αθήνας από ηγέτιδα δύναμη του αρχαίου κόσμου.

Σε ένα άλλο μήνυμα, του οποίου δεν μπορώ να μνημονεύσω την ημερομηνία, αφού τα αρχεία είναι στη Σμύρνη, προέβλεψα ότι, εάν ο ελληνικός στρατός αποχωρούσε από τη Μικρά Ασία, θα ακολουθείτο από ολόκληρο τον χριστιανικό πληθυσμό και είπα ότι, οποιοσδήποτε δεν μπορούσε να το προβλέψει αυτό, δεν ήταν εξοικειωμένος με την κατάσταση της Μέσης Ανατολής και τη νοοτροπία των κατοίκων της. Ένα αντίγραφο αυτού, προωθήθηκε στην Κωνσταντινούπολη και θυμάμαι πως έλαβα μια επεξήγηση με τη διαβεβαίωση ότι η νέα τουρκική διοίκηση που θα εγκαθίστατο, θα ήταν «μια ευγενική και καλοσυνάτη διοίκηση».

Βέβαια σε κάποιους κύκλους, οι αποτρόπαιες, εξωφρενικές ενέργειες των Τούρκων θα ερμηνευθούν από την οργή που δημιουργήθηκε μεταξύ των Τούρκων, λόγω της καταστροφής που προκλήθηκε από την υποχώρηση του ελληνικού στρατού προς αυτή την πόλη. Έχω υπηρετήσει στο Προξενείο στην Εγγύς Ανατολή σχεδόν τριάντα χρόνια και υπάρχουν μερικά πράγματα που όλοι οι άνθρωποι, όσοι έχουν μακρά διαμονή σε αυτή τη χώρα, γνωρίζουν πολύ καλά. Μετά τις στυγερές και φρικαλέες σφαγές των Αρμενίων το 1915, των οποίων διαβίβασα πλήρη στοιχεία που μου δόθηκαν εδώ και ήσαν εκπρόσωποι αμερικανικών οίκων που ήρθαν στη Σμύρνη, δεν έβλεπα πώς κάποιος θα μπορούσε να έχει εμπιστοσύνη στις ευγενικές προθέσεις των Τούρκων απέναντι στον χριστιανικό πληθυσμό της αυτοκρατορίας. Περίπου ένα εκατομμύριο και ¼ εξολοθρεύθηκαν σε αυτή την τρομερή υπόθεση, παραδομένοι στον θάνατο με αργά βασανιστήρια κάτω από συνθήκες της πιο άγριας ωμότητας. Αυτή η μεθοδική εξολόθρευση του χριστιανικού πληθυσμού συνεχίστηκε σταθερά από τότε. Ο φόβος που κατέβαλε τον χριστιανικό πληθυσμό ήταν τέτοιος, ώστε οι μη μουσουλμανικοί πληθυσμοί της

Σμύρνης θα έφευγαν μακριά με την πρώτη οριστική ανακοίνωση ότι οι Τούρκοι θα γύριζαν πίσω. Αυτό είναι τόσο απλό, ώστε ο καθένας να είναι σε θέση να το δει.

Ο τελευταίος μεγάλος σουλτάνος της παλιάς οθωμανικής αυτοκρατορίας ήταν ο Αβδούλ Χαμίτ, ο τελευταίος μεγάλος ηγέτης που γνώριζε ότι η οθωμανική αυτοκρατορία ήταν τυπικά τα κατάλοιπα της παλιάς Βυζαντινής αυτοκρατορίας, που αποτελείτο από ποικίλες εργατικές και προοδευτικές φυλές, πάνω στις οποίες ο Τούρκος ζούσε παρασιτικά από τη φορολογία τους. Ο Αβδούλ Χαμίτ γνώριζε ότι η ασφάλεια της ούτω καλούμενης οθωμανικής αυτοκρατορίας έγκειτο στο να κρατάει τους χριστιανούς σε διάσταση, ένας όχι και τόσο δύσκολος στόχος –και όσον αφορούσε στη Μακεδονία, είχε έναν ειδικά έμπειρο στη Θεσσαλονίκη, του οποίου καθήκον ήταν να προκαλεί έριδες μεταξύ Βουλγάρων, Ελλήνων και Σέρβων. Όταν αυτός εκθρονίστηκε και ήλθαν στην εξουσία οι λεγόμενοι Νεότουρκοι άρχισαν, όπως θα αποδείξουν οι αναφορές και οι δικές μου και όλων των συναδέλφων μου σε αυτή τη θέση, το χρονικό εκείνο διάστημα να καταδιώκουν και να εξολοθρεύουν αδιακρίτως Βούλγαρους, Έλληνες και Σέρβους και άρχισε να βασιλεύει γενικά ο τρόμος. Οι φυλακές γέμισαν υπερβολικά και η Θεσσαλονίκη άρχισε να γεμίζει από γυναίκες που ανέφεραν ότι οι άνδρες τους είχαν δολοφονηθεί ή εξαφανισθεί. Δεν έλαβε χώρα γενική σφαγή, αλλά σποραδικές δολοφονίες, που σχεδόν αποτελούσαν σφαγή, πίσω από αποτρόπαια βασανιστήρια που επικράτησαν σε ολόκληρη τη Μακεδονία. Η κατάσταση έγινε τόσο αφόρητη που Έλληνες, Βούλγαροι και Σέρβοι υποχρεώθηκαν να ενωθούν για αρκετό διάστημα, με σκοπό να εκδιώξουν τον Τούρκο, ένα πράγμα το οποίο θα μπορούσαν να είχαν κάνει οποιαδήποτε στιγμή στο παρελθόν, αλλά δεν κατόρθωσαν λόγω των διαφωνιών που ανέφερα πριν. Είναι αλήθεια ότι συνεπλάκησαν μεταξύ τους, όταν ο στόχος τους επιτεύχθηκε, αλλά συνεργάστηκαν επί μακρόν αρκούντως, για να τον ολοκληρώσουν.

Ό,τι υπήρχε στο πίσω μέρος του μυαλού των Τούρκων ήδη από την πτώση του Αβδούλ Χαμίτ αντιπροσωπεύεται καλά στο σύνθημά τους «Η Τουρκία για τους Τούρκους». Ανεπρόκοποι οι ίδιοι, με εξαίρεση την τέχνη του πολέμου, ανίκανοι στο εμπόριο μεγάλης κλίμακας ή στις κατασκευές, στις επενδύσεις ή στη σύγχρονη βιομηχανία, φθονούν τους χριστιανούς, τους οποίους θεωρούν πως ζουν εις βάρος τους. Έχω ακούσει Τούρκους πολιτικούς να εκφωνούν λόγους στη Θεσσαλονίκη, στους οποίους αυτοί διαβεβαίωναν ότι, αν οι χριστιανοί εξουδετερώνονταν και διώχονταν, οι Τούρκοι εξ ανάγκης θα μπορούσαν να προοδεύσουν και να κάνουν σχολεία, εμπόριο και βιομηχανία. Τότε ακολούθησε η μεγάλη σφαγή που ανέφερα πιο πριν και άλλες μεγάλες σφαγές σε μικρότερη κλίμακα.

Η απόβαση των Ελλήνων στη Μικρά Ασία, όπως πραγματοποιήθηκε, υπήρξε μεγάλο λάθος του Βενιζέλου. Μολονότι, χωρίς αμφιβολία, του ζητήθηκε από τους αντιπροσώπους όλων των συμμάχων να μεταβεί στη Σμύρνη, αυτός δεν έπρεπε να το κάνει χωρίς σύναψη μιας πραγματικής συνθήκης, με μια γραπτή συμφωνία για το ποια υποστήριξη μπορούσαν να του δώσουν. Για να αποφευχθεί η τρομερή καταστροφή που ακολούθησε, η οποία είχε εξάψει τον φανατισμό και την πρόκληση όλου του μουσουλμανικού κόσμου, εμπλέκοντας και τις δύο δυνάμεις, τη Γαλλία και την Ιταλία σε ανυπόφορους κινδύνους, μόνο δύο σχέδια ήσαν πιθανά: πρώτον, ποτέ να μην έστειλε τους Έλληνες στη Μικρά Ασία, δεύτερον, αφού τους έστειλε εκεί, να τους υποστηρίξει με ένα νόμιμο τρόπο. Αυτό που πραγματικά συνέβη ήταν η άμεση διαφωνία ανάμεσα στους συμμάχους, όπως πάντα συμβαίνει στην ιστορία όλων των χριστιανών. Η Ιταλία, στην οποία είχαν υποσχεθεί τη Σμύρνη, ξεκίνησε ένα λιμάνι στη νέα Έφεσο, για να μεταφέρει το εμπόριο, κατά το δυνατόν, μακριά από την παλιά πόλη

και άρχισε να πουλάει όπλα στους Τούρκους και να τους κολακεύει. Η Γαλλία, για να υπονομεύσει τη Μεγάλη Βρετανία στην Εγγύς Ανατολή, πήρε μια στάση απέναντι στους Τούρκους, που κατέληξε τελικά στη Συνθήκη της Αγκόρα και στην αναγνώριση από τη Γαλλία αυτής της κυβέρνησης.

Πριν από το γεγονός αυτό, δεν μπορούσε να γίνει λόγος για πατριωτισμό ανάμεσα στους Τούρκους, έναν λαό αμαθή και νομαδικό, αλλά η απόβαση των Ελλήνων έδωσε στον Μουσταφά Κεμάλ το μεγάλο επιχείρημα που επιθυμούσε, για να ενώσει τους Τούρκους και να σχηματίσει στρατό. Αυτός δεν θα μπορούσε να κάνει τον Μουσουλμάνο να αφήσει το αλέτρι τους ή τις καμήλες του ή την αγέλη των γιδιών του κάνοντας έκκληση στον πατριωτισμό του, αλλά με μία έκκληση στον φανατισμό του να εκδιώξει τους μισητούς Έλληνες, να λεηλατήσει τις πλούσιες πόλεις τους και να αιχμαλωτίσει τις γυναίκες τους βρήκε έτοιμη ανταπόκριση. Σε ολόκληρο τον μουσουλμανικό κόσμο, από την πτώση της Κωνσταντινούπολης, έχει υπάρξει ένας μύθος ότι ο Τούρκος ήταν η μουσουλμανική φυλή, η οποία θα μπορούσε να κάνει την Ευρώπη να τρέμει. Η κολακεία στον Τούρκο και οι διαχύσεις μαζί του από τα μεγάλα χριστιανικά κράτη είχε αναβιώσει πάλι στην Ινδία και την Αίγυπτο και γενικά μεταξύ των μουσουλμάνων αυτή την αρχαία παράδοση.

Η διακυβέρνηση των Ελλήνων στη Μικρά Ασία ήταν η μόνη πολιτισμένη και ευεργετική διακυβέρνηση, την οποία αυτή η χώρα έχει δει από τους ιστορικούς χρόνους. Ήμουν σε στενή επαφή με τον κ. Στεργιάδη καθ' όλη τη διάρκεια αυτών, έχω ταξιδέψει πολύ σε αυτή τη χώρα. Έχω μιλήσει με πολλούς εδώ γεννημένους Αμερικανούς, οι οποίοι έχουν ταξιδέψει σε όλη τη χώρα και γνωρίζουν αυτό που λέω. Οι Έλληνες τιμωρούνταν πιο συχνά για επιθέσεις κατά των Τούρκων, παρά οι Τούρκοι για επιθέσεις κατά των Ελλήνων. Η ληστεία είχε στην πράξη περιορισθεί, η ασφάλεια κυριαρχούσε γενικά και όσο η έννοια της ελληνικής διοίκησης επέτρεπε, ο κ. Στεργιάδης υποστήριξε και οργάνωσε πολιτιστικά ιδρύματα, ανέπτυξε πρόοδο και προώθησε τη γεωργία και τη βιομηχανία. Οι Έλληνες γεωργοί, οι οποίοι λίγα χρόνια πριν σύρθηκαν έξω από τα σπίτια τους και τα χωριά τους καταστράφηκαν, είχαν οι περισσότεροι επιστρέψει και είχαν αρχίσει σε μεγάλη κλίμακα την καλλιέργεια του φημισμένου σταφυλιού σουλτανίνα, του καπνού και άλλων αγροτικών προϊόντων. Αποστέλλω στο Υπουργείο, με άλλη αναφορά, μια λίστα ποικίλων αγαθοεργιών του κ. Στεργιάδη απέναντι στα αμερικανικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, μαζί με μία άλλη λίστα με την αντίθετη μεταχείριση που αυτά υπέστησαν από τους Τούρκους. Αυτά τα ιδρύματα είναι χαμένα για πάντα στη Σμύρνη και τις γύρω περιοχές -το μεγάλο κολλέγιο και η γεωργική σχολή του Δρος MacLachlan, που αναπτύχθηκε για 300 χρόνια, με τα ακριβά της κτήρια που κτίστηκαν με αμερικανικά χρήματα, δεν έχουν πλέον λόγο ύπαρξης. Το τέλος του θαυμαστού αυτού ιδρύματος επέφεραν ουσιαστικά με επίθεσή τους Τούρκοι στρατιώτες κατά του ίδιου του MacLachlan, που παραλίγο να σκοτωνόταν. Οι Έλληνες και οι Αρμένιοι, οι οποίοι το στήριζαν σε μεγάλο βαθμό, έχουν διωχθεί, για να μην επιστρέψουν για πολλά χρόνια. Οι Τούρκοι δεν θα το παρακολουθήσουν. Η κα Caldwell, σύζυγος ενός εκ των καθηγητών, μου είπε χθες ότι οι Τούρκοι μαθητές της, που θεωρούνταν εξαιρετικοί νέοι, με καλά διαμορφωμένους χαρακτήρες, κουρέλιασαν τον πολιτισμό τους κι έγιναν άγριοι, όταν οι Τούρκοι έφθασαν στη Σμύρνη. Το Σχολείο Θηλέων, ένα από τα πιο θαυμαστά ιδρύματα στην Εγγύς Ανατολή, το Y.M.C.A. και το Y.W.C.A. (Χριστιανική Αδελφότητα Νέων και Χριστιανική Αδελφότητα Κορασίδων) και δυο ιδρύματα για παροχή εργασίας στους Τούρκους, που και τα δυο είχαν υποστηριχθεί γενναιόδωρα από τον κ. Στεργιάδη έχουν όλα δυστυχώς χαθεί. Χωρίς αμφιβολία θα υπάρξουν στο άμεσο μέλλον κάποιες δουλειές στη Σμύρνη, κάποια σύκα θα παραχθούν και

πιθανόν κάποιες σταφίδες και καπνός, αλλά όλη η επικράτεια έχει καταστραφεί, οι πραγματικά προοδευτικοί εργάτες έχουν φύγει και οποιαδήποτε παλιά ανάπτυξη σε προοδευτικές γραμμές τελείωσε για πάντα.

Οι Έλληνες στη Σμύρνη ειδικά αγωνίσθηκαν με πολλές δυσκολίες: πρώτα την απάθεια του γηγενούς πληθυσμού, ο οποίος δεν τους υποστήριξε, ως όφειλε, δεύτερον, την αδυναμία να αναγκάσουν τον Τούρκο να συνθηκολογήσει, τρίτον, τους μεγάλους Λεβαντίνους, Βρετανούς, Γάλλους και άλλους εμπόρους οι οποίοι είχαν κάνει περιουσίες κάτω από τον παλιό Τούρκο των συνθηκολογήσεων και γνώριζαν ότι ήταν αδύνατο να εκμεταλλευθούν τον Έλληνα, τέταρτον, την εχθρότητα των περισσότερων καθολικών που είναι τόσο πικρή κατά των Ελλήνων, όσο και τις ημέρες της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας.

Ένα πράγμα ακόμα που έχει πολύ δυσκολέψει τους Έλληνες είναι η ολέθρια και διεφθαρμένη πολιτική τους. Το ποσό με το οποίο παίζεται η πολιτική στην Ελλάδα και η έκταση στην οποία θέλει να προχωρήσει ο Έλληνας πολιτικός, ακόμα και στη θυσία της χώρας του και πολλών ζώων, προκειμένου να κρατήσει το κόμμα του στην εξουσία για μερικές εβδομάδες, μπορεί δύσκολα να γίνει πιστευτό. Η ανατροπή του Βενιζέλου, του μεγάλου συνηγόρου της Ελλάδας στην Ευρώπη και την Αμερική και η επιστροφή του μη αξιόπιστου βασιλιά, υπήρξε η αρχή του τέλους. Τα πολιτικά πράγματα έχουν λάβει τέτοια έκταση, που ακόμα και τώρα, ενόψει αυτής της τρομερής τραγωδίας της Ελλάδας, δεν έχουν χαθεί και το βασιλικό κόμμα δεν θα επιτρέψει και τώρα ακόμα στους βενιζελικούς να μοιράσουν χρήματα που έχουν πάρει από την Ευρώπη ή να ιδρύσουν κουζίνες σούπας.

Πιστεύω ακράδαντα από τις παρατηρήσεις μου στη Σμύρνη και από τις πληροφορίες που έχω λάβει από διάφορες πηγές, ότι η τρομερή καταστροφή που συνέβη στους κατοίκους της Μικράς Ασίας ήταν το αποτέλεσμα μιας αξιόμειπτης πολιτικής κίνησης. Το κόμμα που είχε την εξουσία πίστεψε ότι δεν μπορούσε να έχει βοήθεια από την Ευρώπη χωρίς την απομάκρυνση του Κωνσταντίνου ή την επαναφορά του Βενιζέλου. Χωρίς αυτή τη βοήθεια δε μπορούσαν να σταθούν στη Σμύρνη, δεν μπορούσαν να ανακοινώσουν ότι είχαν την πρόθεση να αποσύρουν τα στρατεύματά τους από τη Σμύρνη γενικά και προκάλεσαν επίτηδες την καταστροφή που ο κόσμος έχει δει. Για μήνες έλαβε χώρα μια συστηματική απομάκρυνση των βενιζελικών αξιωματικών και αντικατάστασή τους από πιστούς βασιλικούς, πολλοί από τους οποίους είχαν εγκαταλείψει τα στρατεύματά τους, αφήνοντας ολόκληρα συντάγματα χωρίς αξιωματικούς. Είμαι αξιόπιστα πληροφορημένος ότι ο ελληνικός -έστω και την τελευταία στιγμή- στρατός θα μπορούσε να κάνει μια αντίσταση και να περισώσει την κατάσταση, όταν οι τουρκικές δυνάμεις που μπήκαν στη Σμύρνη ήταν ασήμαντες. Αλλά ακόμα και οι Έλληνες αξιωματικοί που αποφάσισαν να κάνουν αντίσταση και εξέφρασαν την ικανότητά τους να το κάνουν, διατάχθηκαν να αφυπηρητήσουν. Η όλη θλιβερή τραγωδία, που επέφερε την πιο πικρή ανθρώπινη δυστυχία μεγάλης κλίμακας, πρέπει να προκαλέσει γενική αποστροφή και αποθάρρυνση σε σχέση με τους Έλληνες, τους Τούρκους και την Ευρώπη. Ο Μουσταφά Κεμάλ είχε μια ευκαιρία να δικαιώσει τους επαίνους των Ευρωπαίων και των Αμερικανών προπαγανδιστών και να ντροπιάσει τους χριστιανούς μπαίνοντας ειρηνικά στη Σμύρνη και παρέχοντας προστασία σε όλους τους κατοίκους της. Αντίθετα προπαρασκευάστηκε μια απεχθής σφαγή, την οποία έχω ήδη περιγράψει, αλλά θα την αναφέρω πάλι. Η λεηλασία, το πλιάτσικο, οι βιασμοί και οι σφαγές έφθασαν σε μεγάλη

κλίμακα αμέσως μετά την είσοδο των Τούρκων, η εκδίκησή τους πρώτα ξέσπασε πάνω στον αρμενικό πληθυσμό, που κατηγορήθηκε ότι έριξε βόμβες. Η αλήθεια είναι ότι ρίχθηκαν πολύ λίγες βόμβες, το πολύ, πιθανόν μισή δωδεκάδα και αυτές σε ένα τμήμα της πόλης, όπου οι Αρμένιοι εμφανίζονται πολύ σπάνια. Αυτό δεν ήταν λόγος για ένα κυνήγι τριήμερο νύχτα και μέρα από διμοιρίες τακτικών στρατιωτικών και τη δολοφονία τους με τον πιο απεχθή τρόπο με τουφεκισμούς, μαχαιρώματα, κατακρεουργήσεις μέχρι θανάτου και κόψιμο λαιμών στη μέση του δρόμου. Οι Αρμένιοι κυνηγήθηκαν συστηματικά και δολοφονήθηκαν σε όλη την πόλη και διαρρήχθηκαν τα σπίτια τους μεθοδικά, δρόμο-δρόμο, λεηλατήθηκαν και οι άνδρες σύρθηκαν και δολοφονήθηκαν. Καμία φιλοτουρκική προπαγάνδα δεν μπορεί να συσκοτίσει αυτό που πραγματικά συνέβη στη Σμύρνη -υπάρχουν πάρα πολλοί αξιόπιστοι μάρτυρες- η αλήθεια είναι βέβαιο ότι θα λάμψει.

Μετά τη μεγάλη φωτιά, σαν αποτέλεσμα της οποίας το σύνολο του χριστιανικού πληθυσμού ωθήθηκε στην προκουμαία, όπου παρέμενε για μέρες προτείνοντας τα χέρια του στα πολεμικά πλοία που βρίσκονταν στο λιμάνι, κραυγάζοντας και ικετεύοντας για βοήθεια και πεθαίνοντας από την πείνα και τη δίψα, η συμπεριφορά των Τούρκων ήταν απαίσια. Η δεσποινίδα Emily MacCallum, διευθύντρια του Σχολείου Θηλέων στη Σμύρνη, η οποία επέστρεψε από την πόλη αυτό το πρωί, λέει ότι υπάρχουν ακόμα μεγάλα πλήθη από αυτές τις αξιολύπητες υπάρξεις στην προκουμαία και κατά μήκος της ακτής χωρίς νερό και χωρίς τροφή πεθαίνοντας και ότι χιλιάδες περιμένουν στην προκουμαία να μεταφερθούν σαν αιχμάλωτοι πολέμου και θα μεταφερθούν. Έχει ανακοινωθεί ότι όλοι οι άνδρες ηλικίας από δεκαοκτώ έως σαράντα πέντε ετών θα συλληφθούν σαν αιχμάλωτοι πολέμου και θα μεταφερθούν στο εσωτερικό και είδε -πληροφορίες επιβεβαιωμένες και από άλλους που ήλθαν πρόσφυγες από τη Σμύρνη- μεγάλες ομάδες ανδρών να μεταφέρονται μακριά από Τούρκους φρουρούς. Η καρδιά όλου του κόσμου έχει σκληρυνθεί από τον ευρωπαϊκό πόλεμο, αλλά υπάρχουν ακόμα άνθρωποι που ζουν, οι οποίοι μπορούν να εκτιμήσουν το τρομερό πλήγμα που προκλήθηκε από αυτό τον βίαιο διαχωρισμό αυτών των πατέρων και αδελφών και συγγενών από τα αγαπημένα τους πρόσωπα. Όποιος έχει ζήσει για λίγο στην Ανατολή γνωρίζει ότι η μοίρα αυτών των ανθρώπων είναι ο βέβαιος θάνατος. Κατά τη διάρκεια του Μεγάλου Πολέμου, όταν ήμουν στη Σμύρνη, οι ραγιαδες ή Έλληνες Οθωμανοί υπήκοοι οδηγούνταν με τη βία να υπηρετήσουν στον στρατό και αναγκάζονταν να σκάψουν τάφους και άλλα έργα στη βροχή χωρίς κουβέρτες ή σκηνές ή τροφή, με αποτέλεσμα να πεθαίνουν οι τρεις στους τέσσερις από αυτούς. Οι οικογένειές τους θα μεταφέρονταν μακριά, γυναίκες, αδελφές και παιδιά θα έμεναν χωρίς φυσικούς προστάτες και θα χάνονταν, εκτός αν βοηθιούνταν ανέλπιστα.

Θα υπάρξει από κάποιους η άποψη ότι δεν έπρεπε να γίνουν έργα ανακούφισης στην Ελλάδα και ότι το βάρος της διατροφής όλων των προσφύγων που μεταφέρθηκαν εκεί έπρεπε να αναλάβει εκείνη η χώρα που είχε την ευθύνη αυτής της μεγάλης καταστροφής, αλλά τα ταμεία της Ελλάδας έχουν εξαντληθεί και είναι ανήμπορη γι' αυτό τον σκοπό και δεν γνωρίζω γιατί αθώα μέρη πρέπει να υποφέρουν για τα λάθη άλλων.

Επιθυμώ να επαναλάβω ότι η σταθερή πολιτική του Τούρκου, από την πτώση του Αβδούλ Χαμίτ, ήταν η έξωση, η δολοφονία και ο περιορισμός του χριστιανικού πληθυσμού. Έχω κάνει μερικές επιτυχείς προβλέψεις και τώρα κάνω άλλη μία: αν οι κεμαλικές δυνάμεις επιτραπεί να εισέλθουν στην Κωνσταντινούπολη, οι τρομερές σκηνές, των οποίων ήμασταν αυτόπτες μάρτυρες στη Σμύρνη,

θα επαναληφθούν σε αυτή την πόλη. Ενόψει όλων αυτών που έχω πει και όλων αυτών που έχουν συμβεί, δεν βλέπω κανέναν λόγο για τον οποίο οι Τούρκοι θα έπρεπε να σφαγιάσουν τους Αρμένιους και τους Έλληνες στον Πόντο, στην Αρμενία και τη Μικρά Ασία και να τους δώσουν μια «ευγενική και καλοσυνάτη διακυβέρνηση» στην Κωνσταντινούπολη.

Επιθυμώ τώρα να επισημάνω τη διαφορά μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων. Οι Έλληνες αναμφίβολα έχουν σφαγιάσει Τούρκους, αλλά κανένα έθνος δεν έχει τέτοια συστηματική ιστορία σφαγών μεγάλης κλίμακας ή είχε ποτέ στην παγκόσμια ιστορία, όσο οι Τούρκοι. Οι Έλληνες πολιτικοί είναι διεφθαρμένοι και φαύλοι αλλά ο Έλληνας είναι ικανός για πολιτισμό σύγχρονων γραμμών: κτίζει νοσοκομεία, πανεπιστήμια, ιδρύει ναυτιλιακές γραμμές, εισάγει σύγχρονη γεωργία και δίνοντας ελευθερία προοδεύει. Βλέπω μια διαφορά μεταξύ των υπερβολών ενός έξαλλου από μανία και προδομένου στρατού, που υποχωρεί σε μία χώρα, την οποία κατείχε για μερικά χρόνια και χωρίς τους αξιωματικούς του και της συμπεριφοράς του νικητή τουρκικού στρατού, που αντί να προστατεύει τον απελπισμένο λαό που ήταν κάτω από την εξουσία του, άρχισε εσκεμμένα τη σφαγή και τον εξευτελισμό του.

Κανένας που δεν έχει ζήσει στην Εγγύς Ανατολή δεν μπορεί να καταλάβει πόσο ολοκληρωτικά ανίκανος για πρόοδο είναι ο Τούρκος. Κανένας που δεν έχει ταξιδέψει στα τουρκικά χωριά ή στις απόμακρες περιοχές της τουρκικής αυτοκρατορίας δεν μπορεί να καταλάβει πόσο απελπιστικά ανεπρόκοπος είναι ένας λαός, ο οποίος για σχεδόν πεντακόσια χρόνια κρατώντας το ωραιότερο και πλουσιότερο κομμάτι της γης δεν κατασκεύασε ποτέ μια ραπτομηχανή ή ένα άροτρο ή μια ατμομηχανή ή ένα πολεμικό πλοίο ή μια εκκοκκιστική μηχανή ή μια καρφίτσα ή ένα σπύρτο. Οποιοσδήποτε ελπίζει στην πρόοδο της Τουρκίας κατοικούμενης μόνο από Τούρκους είναι σαν να ελπίζει ότι η λεοπάρδαλη θα αλλάξει τα στίγματά της. Η μουσουλμανική θρησκεία που έχει τώρα μία μεγάλη αναγέννηση σε ολόκληρο τον κόσμο με την πολυγαμία της, τη στάση της απέναντι στις γυναίκες και σε όλες τις μη μουσουλμανικές φυλές και με το παράδειγμα και τη διδασκαλία του Μωάμεθ, σε αντίθεση με τη διδασκαλία και τη ζωή του Ιησού, είναι μία από τις σκοτεινές δυνάμεις σε ενάργεια στον κόσμο, οι οποίες συνεργάζονται, για να καταστρέψουν τον σύγχρονο πολιτισμό. Η δολοφονία και η εξολόθρευση των προοδευτικών χριστιανικών πληθυσμών και η αντικατάστασή τους από τον μωαμεθανισμό είναι σε αυτές τις περιοχές μια βύθιση στην πρόοδο της ανθρωπότητας και επιστροφή στις μέρες του Αβραάμ.

Έχω την τιμή, επίσης, να υποδείξω στο Υπουργείο ότι όλες οι σφαγές ευρείας κλίμακος που διαπράχθηκαν από Τούρκους και η ιστορία της τουρκικής αυτοκρατορίας είναι σε μεγάλη έκταση μια ιστορία σφαγών που έχουν πάντα διαταχθεί από ανώτερες αρχές. Οποιοσδήποτε πιστεύει ότι οι δυνάμεις του Μουσταφά Κεμάλ ξέφυγαν από τον έλεγχό του στη Σμύρνη και ότι τις έλεγξε, όταν μπόρεσε, δεν ξέρει τίποτα για την ιστορία της Τουρκίας στην Εγγύς Ανατολή. Πιστεύω επίσης ότι, αν οι στόλοι των συμμάχων στο λιμάνι της Σμύρνης, της Γαλλίας, της Ιταλίας, της Βρετανίας και της Αμερικής είχαν πει με έμφαση στον Μουσταφά Κεμάλ ότι δεν έπρεπε να γίνουν σφαγές, καμία δεν θα είχε λάβει χώρα. Εάν του έλεγαν σήμερα ότι έπρεπε να σταματήσει τη μεταφορά των ανδρών μεταξύ δεκαοκτώ έως σαράντα πέντε ετών στο εσωτερικό, αυτός θα σταματούσε, αλλά, όταν αυτός βλέπει τις Μεγάλες Δυνάμεις του κόσμου να κάθονται με ασφάλεια στα πολεμικά του πλοία και να βλέπουν τα τρομερά του επιτεύγματα, αποθρασύνεται για μεγαλύτερες και ακόμα μεγαλύτερες

σφαγές. Η θέα των σφαγών που εκτυλίσσεται μπροστά στα μάτια των Μεγάλων Δυνάμεων της Ευρώπης και με τη φαινομενική σιωπή τους συμφωνούν, είναι κάτι που ελπίζω να μην ξαναδώ.

Πιστεύω ότι, όταν η πραγματική αλήθεια γίνει γνωστή, για το τι συνέβη στη Σμύρνη και εξακολουθεί να συμβαίνει στην Εγγύς Ανατολή, όλος ο καθώς πρέπει κόσμος στην Ευρώπη και στις Ενωμένες Πολιτείες θα αισθάνεται όπως εγώ.

26 Σεπτεμβρίου 1922

Από τότε που έγραφα τα παραπάνω, πληροφορήθηκα ότι οι τρεις Δυνάμεις της Αντάντ είχαν στείλει ένα σημείωμα στον Μουσταφά Κεμάλ ανακοινώνοντάς του ότι με τη συγκατάθεσή τους θα επιτραπεί στις δυνάμεις του να καταλάβουν την Κωνσταντινούπολη και τη Θράκη. Ο πανικός που η ανακοίνωση αυτή πρέπει αναγκαστικά να προκάλεσε στους γηγενείς χριστιανούς, ακόμα και στους Ευρωπαίους κατοίκους Κωνσταντινούπολης, είμαι βέβαιος ότι έχει αρχίσει. Το Υπουργείο μπορεί να αξιολογήσει καλύτερα τι συμβαίνει στην Κωνσταντινούπολη απ' όσο εγώ που είμαι εδώ, αλλά διακινδυνεύω αυτόν τον ισχυρισμό σαν βεβαιότητα χωρίς οριστική πληροφόρηση. Οι γηγενείς χριστιανοί καλά κάνουν να φύγουν όσοι από αυτούς μπορούν να φύγουν, γιατί, κι αν ακόμα ληφθούν μέτρα για να αποτρέψουν μια άγρια σφαγή με την άφιξη των κεμαλικών στρατευμάτων, η ζωή των χριστιανών θα καταστεί ανυπόφορη και ανασφαλής και σφαγές θα διενεργούνται από καιρού εις καιρόν στο μέλλον. Μακρά παρατήρηση με έχει πείσει ότι ο Τούρκος είναι ανίκανος να κυβερνήσει χριστιανικούς πληθυσμούς. Αυτό μπορεί να δοκιμάσθηκε κάτω από τον παλιό Τούρκο με γενικό τρόπο, παρά τις αναρίθμητες σφαγές, που αποτελούν στίγμα στην τουρκική ιστορία, αλλά και η πολιτική του Νεότουρκου θα κάνει τη ζωή του χριστιανικού στοιχείου αδύνατη.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ:

1. Οι τουρκικές σφαγές πάντοτε διεξάγονται με διαταγή ανωτέρων αρχών. Αυτή είναι μια πολύ καλά γνωστή αρχή και ο τρόπος με τον οποίο έχουν διεξαχθεί διάφορες ιστορικές σφαγές το αποδεικνύει κατά κόρον. Τέτοια ήταν η περίπτωση στη Σμύρνη και η άποψη του Μουσταφά Κεμάλ ότι δεν μπορούσε να ελέγξει τα στρατεύματά του είναι ψεύτικη. Είναι περίεργο ότι ο Τούρκος είναι ικανός ακόμα να εξαπατά τους Ευρωπαίους παρά τη μακρά διαπίστωση της τακτικής του. Είναι πιθανό ότι μια αυστηρή λέξη στον Τούρκο διοικητή από τον Γάλλο Ναύαρχο θα είχε σταματήσει τη σφαγή και όλο τον θάνατο που ακολούθησε.
2. Πρέπει να γίνει σαφές ότι αυτή ήταν για κάποιο χρόνο η πολιτική των Τούρκων εθνικιστών, να εξοντώσουν και να περιφρονήσουν το αυτόχθον χριστιανικό στοιχείο στην Τουρκία. Οποιοσδήποτε ετοιμάζει σχέδια για μελλοντικές επιχειρήσεις ή διπλωματικές σχέσεις με την Τουρκία πρέπει να έχει αυτό υπόψη του και να είναι πλήρως ενήμερος για την αλλαγή των συνθηκών στη χώρα.
3. Ο Κεμαλισμός έχει κατασκευασθεί από τους Συμμάχους με σκοπό τη σύναψη συμφωνιών και την υπονόμευση της βρετανικής επιρροής στην Εγγύς Ανατολή. Η Μεγάλη Βρετανία υπολογίζοντας την εργατική αντιπολίτευση και τη μουσουλμανική αναταραχή στην Ινδία είναι υποχρεωμένη να καταπιεί αυτό το πικρό χάπι, με την ελπίδα ότι οι Συμφωνίες με τον Κεμάλ

θα ησυχάσουν τους μουσουλμάνους στην Ινδία. Αυτό είναι ένα λάθος και έχει γίνει μια λανθασμένη πολιτική από την αρχή. Η είσοδος των κεμαλιστών στην Κωνσταντινούπολη θα ξεσηκώσει τους μουσουλμάνους στην Ινδία εκτός ελέγχου.

4. Η Κωνσταντινούπολη είναι σήμερα, όπως ήταν τον καιρό της πτώσης της, το ακραίο προπύργιο της Ευρώπης ενάντια στις ορδές της Ασίας και, όταν δοθεί στον Τούρκο, αυτός θα ξεκινήσει έναν κατακτητικό πόλεμο κατά των βαλκανικών κρατών -αν όχι σήμερα, αύριο, και αν όχι αυτόν τον χρόνο, τον επόμενο- και η ειρήνη στην Ευρώπη θα είναι συνεχώς σε κίνδυνο. Ο Τούρκος είναι μια φυλή που δεν έχει κανένα ενδιαφέρον για τις τέχνες της ειρήνης και δεν γνωρίζει τίποτα άλλο από τον πόλεμο και την κατάκτηση. Είναι αδύνατο γι' αυτόν να απέχει από πολεμικές επιχειρήσεις. Οποιαδήποτε σχέδια γίνονται πάνω στις υποθέσεις του ή σε οποιοσδήποτε διαφορετικές υποθέσεις είναι καταδικασμένα σε απογοήτευση και πολιτικοί που θα σχεδιάσουν όποιο σχέδιο για το μέλλον σε μια διαφορετική βάση, κτίζουν σε σαθρά θεμέλια.
5. Είμαι δυστυχώς ένας απλός υπάλληλος που δεν κατέχει καμία υψηλή θέση και τα λόγια μου ίσως δεν έχουν μεγάλη βαρύτητα, αλλά γνωρίζω και για ποιο πράγμα μιλάω και κάποιιοι που θα διαβάσουν αυτές τις γραμμές θα ζήσουν να τις δουν να επαληθεύονται.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:

Οι άνδρες μεταξύ των δεκαοκτώ έως και σαράντα πέντε ετών που σήμερα αποχωρίζονται βίαια τις συζύγους τους, τις αδελφές τους, τις μητέρες τους και τα παιδιά τους, μέσα σε αξιοθρήνητες σκηνές, που μόνο ένας De Quincey μπορεί να περιγράψει, και που οδηγούνται μακριά από τους Τούρκους, για να πεθάνουν με αργή λιμοκτονία και έκθεση, είναι οι ειρηνικοί αγρότες της Μικράς Ασίας και οι πολίτες της Σμύρνης που ποτέ δεν συμπάθησαν την Κυβέρνηση του Κωνσταντίνου και που με κανένα τρόπο δεν είναι υπεύθυνοι για την τρομερή τύχη που τους έχει επιφυλαχθεί. Αυτή η άδικη πράξη πραγματοποιείται χωρίς έστω μια λέξη διαμαρτυρίας από οποιαδήποτε πολιτισμένη κυβέρνηση.

Έχω την τιμή να είμαι, Κύριε,

ευπειθής υπηρέτης

G. Horton

Αμερικανός Γενικός Πρέσβης Σμύρνης

The following is the report written on September 26th and 27th, 1922 by George Horton, Counsul General of the United States in Smyrna, addressed to the Athens Consulate, informing the US government about the latest events in Minor Asia. Report by George Horton, Counsul General of the United States in Smyrna. September 26th & 27th, 1922.

AMERICAN CONSULATE GENERAL

Athens, Greece,

September 27, 1922

SUBJECT: The Near Eastern Question

THE HONORABLE THE SECRETARY OF STATE,

WASHINGTON

SIR:

I have the honor to submit to the Department a statement of what has been and is going on in the Near East, with a brief discourse on the events and causes which have led up to the appalling tragedy that is now being enacted at Smyrna.

I have the honor to call the attention of the Department to the fact that immediately after the Greeks landed in Smyrna, I telegraphed that this would prove a second «Syracusan Expedition», referring to the war against Syracuse in 413 B.C. which led to the complete depletion of the Athenian treasury and the effacement of Athens as the leading power of the ancient world.

In another dispatch, whose date I cannot refer to here as the archives are in Smyrna, I predicted that if the Greek army retreated from Asia Minor it would be followed by the entire Christian population and said that anyone who could not foresee this was not familiar with the situation of the Near East and the mentality of its peoples. A copy of this was forwarded to Constantinople, and I remember receiving an explanation to the effect that the new Turkish administration which would be established would be a «kindly and benevolent administration».

Of course, in some circles, the hideous and outrageous conduct of the Turks in Smyrna will be explained by the rage created among the Turks by the devastation caused by the Greek army in its retreat upon this city. I have been in the Consular service in the Near East for nearly thirty years and there are some things which all men who have had long residence in this country absolutely know. After the atrocious and frightful massacre of Armenians in 1915, of which I reported to the Department full accounts given me by the native-born American eyewitnesses, representatives of American firms who came to Smyrna, I did not see how anyone could longer have faith in the kindly intentions of the Turks towards the Christian populations of the empire. About one million and a

quarter Armenians perished in that awful affair, done to death by slow torture under circumstances of the most dreadful cruelty. This methodical extermination of the Christian population has been going on steadily since. The fear inspired in the Christian population is such that the non-Mussulman inhabitants of Smyrna would in any case have run away at the first definite announcement that the Turks were coming back. This is so plain that anybody ought to be able to see it.

The last great Sultan of the old Ottoman empire was Abdul Hamid, the last great ruler who knew what the Ottoman empire was, namely the remains of the old Byzantine empire, composed of various industrial and progressive races whom the Turk lived upon as a parasite by taxing them. Abdul Hamid knew that the safety of the so-called Ottoman empire lay in keeping the Christians in dissension, a not very difficult task, — and as far as Macedonia was concerned, he kept a special expert at Salonica whose duty it was to provoke rows between the Bulgarians, Greeks and Serbians. When he was deposed and the so-called new Turk came into power, they commenced, as, my dispatches and those of all my colleagues at the post at that time will show, to persecute and exterminate Bulgarians, Greeks and Serbians indiscriminately and a general reign of terror was started. The prisons overflowed and Salonica began to fill with women reporting their husbands had been killed or spirited away. No general massacre took place but sporadic killings almost amounting to a massacre, besides brutal tortures, prevailed all over Macedonia. The situation became so intolerable that the Greeks, Bulgarians and Serbians were obliged to get together for long enough to drive out the Turk, a thing which they could have done at any time for many years past but for the dissensions mentioned above. It is true that they fell at each other's throats as soon as their task was finished but they stayed together long enough to accomplish this.

What has been at the back of the minds of the Turks ever since the fall of Abdul Hamid is well represented in their slogan, «Turkey for the Turks». Themselves unprogressive, except in the arts of war, incapable of commerce on a large scale or manufacturing, inventions or modern industry, they are jealous of the Christians whom they regard as thriving at their expense. I have heard Turkish politicians make speeches at Salonica in which they affirm that if the Christians were exterminated and driven out, the Turks would of sheer necessity progress and develop schools, commerce and industry. Then followed the great massacre mentioned above and other great massacres on a smaller scale.

The landing of the Greeks in Asia Minor as actually carried out was the great mistake of Venizelos. Though undoubtedly asked by the representatives of all the allies to go to Smyrna, he should not have done so without an actual treaty, with a written statement of what support they would give. To avoid the horrible catastrophe which has followed, which is exciting the fanaticism and daring of the entire Mussulman world, involving both France and Italy, in untold dangers, only two plans were possible (1st) never to have sent the Greeks to Asia Minor, (2nd) once having sent them there to support them in a loyal manner. What really happened was immediate dissension among the allies as always in history among all Christians. Italy, which had practically been promised Smyrna, started a port at New Ephesus to draw the trade, if possible, away from the former city and began to sell arms to the Turks and to flatter them. The French, to undermine Great Britain in the Near East, took up an attitude towards the Turks which finally resulted in the Treaty of Angora and the recognition by the French of the government.

Previous to this there had been no such thing as patriotism among the Turks, an ignorant, nomadic people, but the landing of the Greeks gave Mustapha Kemal the very argument he desired for uniting the Turks and the forming of an army. He could not incite the Mussulman peasant to leave his plough or his camels or his herd of goats by an appeal to his patriotism, but an appeal to his fanaticism to drive out the hated Greeks and plunder their rich towns and capture their women found a ready

response. Throughout the whole Mussulman world, since the fall of Constantinople, there has been a legend that the Turk was the Mussulman race which could make Europe tremble. The flattering of the Turk, and the wooing of him by the great Christian nations, has again revived in India and Egypt and among Mussulmans generally this ancient tradition.

The regime of the Greeks in Asia Minor was the only civilized and beneficent regime which that country has seen since historic times. I was in close touch with Mr. Sterghiades through it all, I have travelled widely through the country, I have talked with scores of native-born Americans who have travelled over the region and I absolutely know of what I am talking. Greeks were more severely punished for aggressions against Turks than Turks for aggressions against Greeks. Brigandage was practically suppressed, security very generally reigned and insofar as the means of the Greek government permitted, Mr. Sterghiades supported and originated civilized institutions and progress and promoted agriculture, and industry. The Greek farmers, who had but a few years before been driven out from their homes and their villages destroyed, had largely returned and had begun again the cultivation of the famous Sultana grape on a large scale, of tobacco and other agricultural products. I am sending the Department, in another dispatch, a list of the various benevolent acts towards American educational institutions by Mr. Sterghiades together with another list of the opposite kind of treatment which they have suffered from the Turks. Those institutions are forever lost in Smyrna and vicinity — the large college and agricultural school of Dr. MacLachlan, which has been growing for thirty years, with its expensive buildings constructed with American money, has no longer a reason for existing. The end of that admirable institution was significantly brought to a full stop by the attack upon Dr. MacLachlan himself by Turkish soldiers, in which he nearly lost his life. The Greeks and Armenians who largely supported it are gone, not to return for many years. The Turks will not attend it. Mrs. Caldwell, wife of one of the professors, told me yesterday that their Turkish students whom they regarded as fine young men, with well molded characters, slumped all their civilization and became savages when the Turks arrived in Smyrna. The Girls School, one of the most admirable institutions in the Near East, the Y.M.C.A., the Y.W.C.A. and two institutions for working among the Turks, both of which had been liberally supported by Mr. Sterghiades, are all hopelessly gone. There will doubtless be some business with Smyrna in the near future, some figs will be raised and possibly some raisins and tobacco, but the whole territory is devastated, the real progressive workers are gone and any large development along progressive lines is over perhaps forever.

The Greeks in Smyrna district contended with many difficulties : — (1st) the apathy of the native population which did not support them as it should, (2nd) the impossibility to really placate the Turk, (3rd) the big Levantine British, French and other merchants who had made fortunes under the old Turk of the capitulations and knew that it was impossible to exploit the Greek, (4) the hostility of the large Catholic element which is just as bitter against the Greeks as it was in the days of the Byzantine empire.

Another thing that has greatly handicapped the Greeks is their pernicious and corrupt politics. The amount to which politics is played in Greece and the extent to which the Greek politician will go, even to the sacrifice of his country and of many lives in order to keep his party in power for a few weeks can hardly be believed. The overthrow of Venizelos, Greece's great advocate in Europe and America, and the bringing back of its discredited king, was the beginning of the end. Politics is played to such an extent that even now, in the face of this tremendous tragedy to Greece, it is not lost sight of, and the Royalist party will not even allow Venizelists to distribute money which they are receiving from Europe or to establish soup kitchens.

I firmly believe from my observations in Smyrna and from information which I have received from various sources, that the terrible disaster which has happened to the inhabitants of Asia Minor was the

result of a contemptible political move. The party in power believed they could not get the help of Europe without turning out Constantine and bringing back Venizelos. Without that help, they could not stay in Smyrna, they could not announce that they were willing to withdraw their armies from the Smyrna district, and they therefore deliberately provoked the debacle which the world has seen. For months there has been a steady withdrawing of Venizelist officers and their replacing by trusted Royalists, many of whom have been deserting their troops, leaving whole regiments without officers. I am credibly informed that the Greek army, even at the last moment, could have made a stand and retrieved the situation as the Turkish forces which entered Smyrna were insignificant. But even the Greek officers who desired to make a stand and expressed their ability to do so were ordered to retire. The whole pitiful tragedy, resulting in the most poignant human suffering on a great scale, must provoke general disgust, and discouragement, with reference to Greeks, Turks and Europe. Mustapha Kemal had an opportunity to justify the praises of his European and American propagandists and to put the Christians to shame by entering Smyrna peacefully and affording protection to all its inhabitants. Instead, a revolting massacre was perpetrated, which I have already described but which I shall refer to again. Looting and pillaging and rape and massacre went on a large scale immediately after the entry of the Turks, their vengeance first breaking upon the Armenian population, who were accused of having thrown bombs. The truth is that very few bombs were thrown, possibly half a dozen at the utmost and those in a quarter of the city where Armenians are seldom seen. This was no excuse for a hunting, night and day for three days, of Armenians by squads of regular soldiers and their killing in the most revolting manner by being shot, stabbed, hacked to death or having their throats cut publicly in the streets. Armenians were systematically hunted and killed throughout the entire city and their houses methodically broken into, street by street, pillaged, and the men taken out and killed. No pro-Turk propaganda can obscure what actually occurred in Smyrna; —there were too many reliable witnesses— the truth is sure to come out.

After the great fire, as a result of which the whole Christian population was forced upon the quay where it remained for days stretching its hands to the battleships in the harbor, screaming and pleading for help and dying of hunger and thirst, the conduct of the Turks was abominable. Miss Emily MacCallum, director of the Girls School in Smyrna, who returned from that city this morning, says that there are still great throngs of these miserable creatures on the quay and along the seashore, without water and without food and dying, and that the stench of these dead bodies is terrible. There are still two hundred thousand waiting on the quay to be taken off. It has been announced that all of the men from eighteen to forty-five years of age, are to be taken as prisoners of war and marched into the interior, and she saw, corroborating statements by others recently from Smyrna, large bands of men being marched away by Turkish guards. The heart of the whole world has been calloused by the European war but there are still people living who can appreciate, the fearful suffering caused by this forcible separation of these fathers and brothers and relatives from their loved ones. Anyone who has ever lived in the Orient will know that the fate of these people is certain death. During the Great War, while I was in Smyrna, the rayahs, or Greek Ottoman subjects, were forcibly taken for military service and set to digging trenches and other work in the rain, without blankets or tents or food, and three out of four of them died. The families will be brought away, wives and sisters and children will be without natural protectors, and must perish unless indefinitely cared for.

It will be the theory of some that no relief work should be done in Greece and that the brunt of feeding all the refugees brought there should be borne by that country as she was responsible for the great debacle, but the funds of Greece are exhausted and she is unequal to this task, and I do not know why innocent third parties should be made to suffer for the faults of others.

I wish to repeat that the consistent policy of the Turk, since the fall of Abdul Hamid, has been the expulsion, killing and elimination of the Christian races. I have made several successful prophecies and I now make another: If the Kemalist forces are allowed to enter Constantinople, the awful scenes which we have witnessed in Smyrna will be repeated in that city. In view of all that I have said and of all that has happened, I see no reason why the Turk should massacre Armenians and Greeks in the Pontus, in Armenia and Asia Minor, and give them a «kindly and beneficent regime» in Constantinople. I wish now to point out the difference between the Greek and the Turk. The Greek has undoubtedly massacred Turks but no nation has such a consistent history of massacres on a great scale or ever had in the world's history as the Turk. Greek politics are corrupt and vicious but the Greek is capable of civilization along modern lines; he builds hospitals, universities, founds steamship lines, introduces modern agriculture and, given liberty, he develops. I see a difference between the excesses of a furious and betrayed army retreating through a country which it had held for several years and without its officers, and the conduct of the victorious Turkish army which, instead of protecting the helpless people which it had in its power, deliberately set about massacring and outraging it.

No one who has not lived in the Near East can understand how utterly incapable of progress the Turk is. No one, who has not traveled through the Turkish villages or through the back region of the Turkish empire, can understand how hopelessly unprogressive a people is, who, holding for nearly five hundred years the fairest and richest part of the earth's surface, has never made a sewing machine nor a plough, nor a steam engine, nor a battleship, nor a cotton gin, nor a pin, nor a match. Anyone who hopes for the progress of Turkey inhabited only by Turks is hoping for the leopard to change its spots. The Mussulman religion, which is now having a great renaissance throughout the world, with its polygamy, its attitude toward women, and to all non-Mussulman races, and the example and teachings of Mohamed as opposed to the teachings and life of Christ, is one of the dark forces at work in the world which are combining to destroy modern civilization. The killing off and extermination of progressive Christian populations and its substitution by Mohammedanism, is a slump in those regions in the world's progress back to the days of Abraham.

I have also the honor to point out to the Department that all massacres on a large scale perpetrated by Turks, and the history of the Turkish empire is largely a history of massacres, are always ordered by higher authorities. Anyone who believes that the forces of Mustapha Kemal got out of hand at Smyrna and that he controlled them as soon as he could, knows nothing about the history of Turkey or events in the Near East. I believe also if the Allied fleets in Smyrna harbor, the French, Italians, British and Americans, had emphatically told Mustapha Remai that there must be no massacring, none would have taken place. If they told him today that he must cease carrying off the men between eighteen and forty-five into the interior, he would stop, but when he sees the great powers of the world sitting by in security on their battleships watching his fearful procedures, he is emboldened to greater and still greater excesses. The sight of a massacre going on under the eyes of the great powers of Europe and with their seemingly tacit consent, is one that I hope never to see again. I believe that when the real truth is known of what happened in Smyrna and what has been happening in the Near East, all decent people in Europe and the United States will feel as I do.

September 26, 1922

Since writing the above, I have been informed that the three Entente powers have sent a note to Mustapha Kemal announcing that, with their consent, his armies will be allowed to occupy Constantinople and Thrace. The panic, which this announcement must necessarily cause among the native Christians and even European inhabitants of Constantinople, has, I am sure, commenced. The Department is better qualified to know what is going

on in Constantinople than I am here but I hazard this assertion as certainty without definite information. The native Christians do well to leave, such of them as can get away, for even if measures are taken to prevent a savage massacre on the arrival of the Kemalist troops, the life of the Christian will be intolerable and unsafe and massacres will surely be perpetrated from time to time in the future. Long observation has convinced me that the Turk is incapable of governing Christian populations. Such may have thrived under the old Turk in a general way, despite the numberless massacres which are a blot upon Turkish history, but the policy of the New Turk will render the life of the Christian element impossible.

FUNDAMENTAL PRINCIPLES

1) Turkish massacres are always carried out by order of superior authorities. This is a well-known principle and the way in which various historic massacres have been conducted abundantly proves it. Such was the case at Smyrna, and Mustapha Kemal's statement that he could not control his troops is false. It is a curious fact that the Turk is still able to deceive Europeans, despite long observation of his tactics. It is probable that one emphatic word to the Turkish commander by the French Admiral would have stopped the massacre and all the horrors that followed.

2) It should be borne in mind that it has been for some time the policy of the Turkish nationalists to exterminate and eliminate the native Christian element in Turkey. Any one forming plans for future business or diplomatic relations with Turkey should bear this in mind and be fully of the changed conditions in the country.

3) Kemalism has been built up by the Allies by their weakness and dissension. The conduct of France has been one of faithlessness to the Allies, with the purpose of obtaining concessions, and undermining British influence in the Near East. Great Britain, on account of labor opposition and Mussulman unrest in India, is obliged to swallow this bitter pill, with the hope that concessions to Kemal will quiet the Mussulmans of India. This is a mistake and has been a mistaken policy from the beginning. The entry of the Kemalists into Constantinople will arouse the Mussulmans of India beyond control.

4) Constantinople is today as it was at the time of its fall the outer bulwark of Europe against the hordes of Asia, and once it is given over to the Turk, he will commence a war of conquest upon the Balkan States — if not today, tomorrow, and if not this year, next year, and the peace of Europe will be perpetually in danger. The Turk is a race who has no interests in the arts of peace and who knows nothing but war and conquest. It is impossible for him to refrain from warlike operations. Any plans made on his promises or on any different suppositions are doomed to disappointment and statesmen who form any schemes for the future on any different basis are building on a false foundation.

I am unfortunately but a simple official, not occupying an exalted position, and my words will perhaps not bear great weight, but I know whereof I am speaking and some who read these lines will live to see them verified.

OBSERVATION:

The men between the ages of eighteen and forty-five, who are today being torn from their wives, sisters, mothers and children, amid pitiful scenes that only a DeQuincy could describe, and being driven away by the Turks to perish by slow starvation and exposure, are the peaceful farmers of Asia Minor and the citizens of Smyrna who were never in sympathy with the government of Constantine

and who are in no wise responsible for the fearful fate which has befallen them. This unrighteous act is being carried out without even a word of protest by any civilized government.

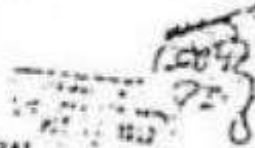
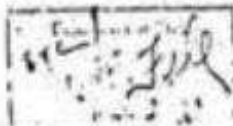
I have the honor to be, Sir,

Your obedient servant,

American Consul General, Smyrna.

Georgee Horton

By *[Signature]* DATE *[Date]*

AMERICAN CONSULATE GENERAL

ALEXANDRIA, EGYPT, September 27, 1922.

[Handwritten notes in left margin]

SUBJECT: for Near Eastern Question

[Handwritten notes and stamps]
OCT 23 1922
DEPT. OF STATE

The Honorable

The SECRETARY OF STATE,

WASHINGTON.

Sir,

I have the honor to submit to the Department statement of what has been and is going on in the Near East with a brief discussion on the events and causes which have led up to the appalling tragedy that is now being enacted in Syria.

I have the honor to call the attention of the Department to the fact that immediately after the Greek landing in Smyrna, I telegraphed that this would prove a "second 'Spartan' Expedition", referring to the war against Sparta in 413 B.C. which led to the complete annihilation of the Athenian navy and the effectment of Athens as the leading power of the ancient world.

In another dispatch, whose date I cannot refer to here as the archives are in Syria, I predicted that if the Greek army retreated from Asia Minor it would be followed by the entire Christian population and said that anyone who could not foresee this was not familiar with the situation of the Near East and the mentality of the peoples. A copy of this was forwarded to Constantinople, and I remember remarking an explanation to the effect that the new Turkish administration which would be established would be a "kindly and merciful administration."

Of course in some circles, the hideous and outrageous conduct of the Turks in Syria will be explained by the fact created since the Turks by the devastation caused by the Greek army in its retreat from Asia Minor. I have been in the Levant for service in the Near East for nearly thirty years and there are some things which all men who have had any residence in this country absolutely know. After the atrocious and frightful massacre of Armenians in 1915, of which I reported to the Department full accounts given me by the native-born American eye witnesses, representatives of American firms who came to Syria, I did not see how anyone could longer take faith in the kindly intentions of the Turks towards the Christian population of the empire. About one million and a quarter Armenians perished in that awful affair, some by death and some by sale under circumstances of the most dreadful cruelty. This methodical extermination of the Christian population has been going on steadily since. The fear inspired in the Christian population

[Vertical stamp: RECEIVED OCT 23 1922]